

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для самостійної роботи студентів з дисципліни

«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання

2024

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Страховий менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання. / Укладач: В.Г. Бабенко-Левада, Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024.- 42с.

Укладач: к.е.н., доцент В.Г. Бабенко-Левада

Рецензент: к.е.н., доцент О.В.Губарь

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Н.Г.Фатюха

Затверджено
на засіданні кафедри
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Протокол № 13 від 19.06.2024 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФЕУ
Протокол № 5 від 28.06.2024 р.

ЗМІСТ

	Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни	4
	Вибір теми	5
	Підбір літературних джерел і фактичного матеріалу	7
	Написання і оформлення реферату	8
	Критерії оцінок	10
Тема 1	<i>Сутність і значення страхового менеджменту</i>	11
Тема 2	<i>Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією</i>	14
Тема 3	<i>Планування у страховій діяльності</i>	17
Тема 4	<i>Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту</i>	19
Тема 5	<i>Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі</i>	21
Тема 6	<i>Управління відбором ризиків на страхування</i>	24
Тема 7	<i>Урегулювання страхових претензій</i>	26
Тема 8	<i>Управління грошовими потоками страховика</i>	29
Тема 9	<i>Управління фінансовою надійністю страховика</i>	31
Тема 10	<i>Фінансовий моніторинг у страхових організаціях</i>	34
	Тематика тефератів	37
	Контрольні питання з теорії дисципліни	38
	Рекомендована література	40

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Самостійна робота є невід'ємною частиною навчального процесу і основою пізнавальної діяльності студента магістратури. Метою методичних вказівок є конкретизація самостійної роботи студента для всебічного підвищення рівня знань, раціоналізації процесів підготовки, виконання і захисту самостійної роботи, єдності навчання та науково-дослідної роботи.

Освоєння курсу відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних джерел, вивчення теоретичних питань тем, виконання практичних завдань і написання рефератів.

Навчальні завдання за кожною темою містять перелік питань, літературних джерел і практичних завдань.

Викладач курсу спрямовує і контролює самостійну роботу студента, встановлює час консультацій та термін виконання самостійної роботи за кожною темою курсу.

Практичні завдання студент виконує в окремому зошиті.

З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише реферат.

Підготовка реферату — один з етапів вивчення курсу «Страховий менеджмент». Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок аналітичної роботи з певної теми на основі самостійного узагальнення зібраного матеріалу.

Реферат виконується студентами магістратури денної та вечірньої форм навчання і є результатом самостійного дослідження з обраної теми.

При написанні реферату студент повинен показати вміння користуватися нормативними документами, літературними джерелами, узагальнювати матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел і фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату.

Реферат повинен містити критичну оцінку літературних джерел, практичного та теоретичного досвіду проведення стратегічного аналізу і характеризувати самостійну роботу майбутніх магістрів з методики і техніки проведення стратегічного аналізу виробничої та інвестиційної діяльності, прогнозування фінансових показників підприємства та ін.

Загальний обсяг реферату не повинен перевищувати 15—20 сторінок (без додатків і списку літератури).

Підготовлений реферат може мати приблизно таку структуру.

Вступ (1—2 стор.).

Загальнотеоретичний розділ (3—4 стор.).

Розділ з оцінки аналітичних методів (4—5 стор.).

Розділ з практичного використання аналітичних методів відповідно до стратегії розвитку підприємства (5—6 стор.).

Висновки (2—4 стор.).

Список використаної літератури.

Додатки.

У вступі слід обґрунтувати вибір теми, її актуальність та наукову новизну проведених досліджень, визначити об'єкти дослідження.

У загальнотеоретичному розділі розкриваються теоретичні та практичні аспекти теми реферату, законодавче та нормативне забезпечення аналізованих проблем.

У розділі з оцінки аналітичних методів відповідно до теми реферату критично оцінюються існуючі аналітичні методи, методики, літературні джерела.

В розділі щодо практичного використання аналітичних методів розкривається можливість використання рекомендованих студентом методів прогнозування відповідно до стратегії розвитку підприємства. В цьому розділі розробки і пропозиції доцільно обґрунтувати розрахунками, графіками та схемами.

У висновках слід викласти самостійні узагальнення і пропозиції, які послідовно відображають результати дослідження студентом даної теми.

Список використаної літератури містить лише ті джерела, які були безпосередньо використані при написанні реферату. При складанні списку літератури слід дотримуватися такої послідовності:

1. Закони України.
2. Укази Президента України.
3. Постанови Верховної Ради України.
4. Постанови, декрети, рішення Кабінету Міністрів України.
5. Інструктивні матеріали міністерств і відомств.
6. Монографії, наукові праці, статті, навчальна література.
7. Матеріали базового підприємства або галузі.

У переліку літературних джерел законодавчі та нормативні матеріали розташовуються у хронологічному порядку, монографії, статті та ін. — в алфавітному порядку за прізвищем автора.

В додатках до реферату містяться використані студентом при розробці даної теми первинні документи, звітні форми, графіки та інші матеріали, які роблять результати дослідження більш наочними.

ПІДБІР ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ І ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Підбір та вивчення літератури є процесом творчого засвоєння питань, поставлених в рефераті. Вивчати літературні джерела слід починаючи від популярних і до монографій, наукових статей та ін. Доцільно спочатку опрацьовувати підручники, навчальні посібники, а потім нормативно-законодавчі документи, теоретичні розробки, статті.

В процесі роботи над літературними джерелами необхідно виділити основне у прочитаному, ретельно розібратися у термінології, записати питання, які виникають під час роботи з літературою.

Для написання реферату слід використовувати фактичний матеріал базового підприємства, а також статистичні дані. Характер і обсяг такої інформації залежить від теми. Наприклад, якщо тема

обмежується вузьким переліком питань, то для її розкриття необхідна інформація, яка деталізує дослідження. Тому до початку збирання фактичного матеріалу доцільно визначити перелік необхідних показників, джерела інформації, послідовність збирання даних. Зібраний практичний матеріал слід систематизувати з використанням статистичних та економіко-математичних методів (середні величини, індекси, ряди динаміки, групування та ін.)

НАПИСАННЯ І ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ

Написання реферату передбачає кілька послідовних етапів. На початковому етапі відбирається і систематизується матеріал для підготовки роботи згідно з планом.

Потім формулюються висновки і рекомендації, які впливають з основного змісту реферату, оцінюється можливість їх використання в практичній діяльності підприємств.

На наступному етапі уточнюються окремі питання, остаточно формулюються висновки і пропозиції.

На завершальному етапі зібраний матеріал підлягає літературній обробці і оформленню.

Реферат має складатися з текстової частини та відповідних графіків, схем, таблиць, формул, статистичних і фактичних даних.

На титульному аркуші зазначається міністерство, офіційна назва університету, кафедри, прізвище, ім'я та по батькові студента, назва реферату. Нижче вказується керівник теми (вчений ступінь, посада), а внизу титульної сторінки — місто і рік.

На другій сторінці наводиться план реферату, який відображає його структуру (глави (розділи), параграфи) із зазначенням сторінок їх розміщення.

Текст реферату пишеться на одній сторінці аркуша з дотриманням таких вимог: зліва поле шириною 3,5 см, справа — 1 см, зверху і знизу — по 2 см. Усі сторінки роботи нумеруються у правій верхній частині арабськими цифрами. Загальна нумерація починається з титульного аркуша, але порядковий номер на ньому

не ставиться. Кожна структурна частина (план, вступ, розділи, список літератури, додатки) починається з нової сторінки.

В текстовій частині і додатках умовні позначки, малюнки, схеми, графіки повинні відповідати діючим стандартам.

Глави (розділи) нумеруються послідовно. Параграфи нумеруються за кожною главою (розділом) окремо. За наявності підрозділів їх нумерують за кожним параграфом окремо. Наприклад: 1.1.1. — перша цифра — це номер глави (розділу), друга — параграф цієї глави, третя — підрозділ параграфу.

В тексті реферату повинні міститися посилання на літературні джерела, наведений цифровий матеріал, додатки. При посиланні на літературні джерела в квадратних дужках вказують порядковий номер за списком використаної літератури, наприклад [18]. При наведенні в тексті цитат, в кінці них після лапок ставиться порядковий номер літературного джерела і номер сторінки, на якій розміщена цитата, наприклад [12, с. 30].

Рисунки розміщують відразу після посилання на них у тексті і нумерують послідовно в межах глави (розділу) арабськими цифрами, наприклад рис. 2.5, де перша цифра — це номер глави (розділу), а друга — порядковий номер рисунка.

Таблиці також розміщують відразу після посилання на них у тексті. Вони повинні бути простими і зрозумілими. Нумеруються таблиці послідовно в межах глави (розділу), причому номер розміщується праворуч над заголовком разом із словом «Таблиця», наприклад таблиця 2.3. Одиниці виміру в таблицях наводяться згідно із стандартом.

При використанні в тексті формул обов'язково вказується значення символів.

Наприклад:

$$P = \frac{\Pi}{A}, \quad (1.1)$$

де P — рентабельність активів;

Π — прибуток за період, який аналізується;

A — вартість активів.

Формули нумеруються послідовно в межах глави (розділу), наприклад (1.1). Перша цифра вказує главу (розділ), друга — порядковий номер формули.

Формою контролю самостійної роботи є перевірка підготовлених завдань, рефератів і співбесіда. За їх результатами викладач виставляє оцінку за виконану самостійну роботу з курсу «Стратегічний аналіз» згідно з існуючим положенням за чотирибальною системою як середню за опрацьовані питання і практичні завдання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНОК

«Відмінно» — самостійна робота виконана в повному обсязі даного завдання. Виконана практична частина завдання свідчить про вміле, правильне і творче застосування теоретичних знань, використання міжпредметних зв'язків при вирішенні конкретних завдань.

Виконана робота демонструє вміння робити правильні розрахунки, складати правильні таблиці та формулювати самостійні висновки. Завдання самостійної роботи виконані з обґрунтуванням послідовності їх здійснення, мають логічне завершення. Відповідь викладена на папері послідовно з дотриманням правил культури писемного ділового мовлення.

«Добре» — самостійна робота виконана в повному обсязі даного завдання, але має незначні помилки, що не порушують суті роботи. Практична частина роботи свідчить про вміле і правильне застосування теоретичних знань, доцільне використання міжпредметних зв'язків при його вирішенні. Виконане самостійно завдання демонструє вміння робити правильні розрахунки, з незначними неточностями, які не впливають істотно на результат роботи, правильно складати таблиці (допускаються 1—2 арифметичні помилки). Відповідь викладена на папері з дотриманням правил культури писемного ділового мовлення.

«Задовільно» — самостійна робота в основному виконана. Теоретичних знань недостатньо для вмілого і творчого

застосування їх при виконанні завдання, при використанні міжпредметних зв'язків. Допущені помилки у розрахунках, порушена логіка, послідовність у виконанні роботи. Робота має незавершений висновок. Відповідь викладена на папері з незначними порушеннями правил культури писемного мовлення.

«Незадовільно» — самостійна робота виконана з грубими помилками, демонструє незнання більшої частини програмного матеріалу. Допущені істотні помилки в розрахунках, таблицях і записах, порушена логіка та послідовність у виконанні роботи. Висновок відсутній або сформульований неправильно.

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Що виступає предметом вивчення дисципліни “Страховий менеджмент”?

- а) фінансові ресурси страхової компанії;
- б) управління процесами формування і ефективного використання ресурсів страхових організацій;
- в) забезпечення страхової компанії трудовими ресурсами;
- г) менеджмент страхової організації;
- д) управління фінансовою та інвестиційною діяльністю страхових компаній.

2. Що виступає об'єктом вивчення дисципліни “Страховий менеджмент”?

- а) фінансові ресурси страховика;
- б) операційна, інвестиційна та фінансова діяльність страхової компанії;
- в) трудові ресурси страховика;
- г) інформаційні ресурси страховика;
- д) сукупність усіх ресурсів, якими володіє страхова компанія для організації своєї діяльності.

3. Страхування відрізняється від інших видів підприємницької діяльності, оскільки:

- а) до осіб працюючих в компанії ставляться особливі вимоги;

- б) особливі вимоги ставляться до керівництва компанії;
- в) предметом діяльності страховика є управління когитами клієнтів;
- г) має місце широке використання компаніями страхових посередників;
- д) страховій компанії необхідно формувати попит на свої послуги:

4. Глобалізаційні процеси, які відбуваються в суспільстві:

- а) впливають на страхову галузь;
- б) не впливають на страхову галузь;
- в) мають обмежений вплив через державне регулювання страхової галузі;
- г) впливають в усіх аспектах і згодом цей вплив зростатиме;
- д) немає правильної відповіді.

5. В Україні сформовано:

- а) найсучаснішу інфраструктуру страхового ринку, яка характерна для розвинених країн світу;
- б) інфраструктуру страхового ринку, яка повністю не відповідає вимогам сучасності;
- в) інфраструктуру страхового ринку, яка в принципі відповідає сучасним вимогам, але потребує вирішення ряду системних проблем;
- г) інфраструктуру вітчизняного страхового ринку, яка є монополізованою і тому не відповідає світовим стандартам;
- д) хаотичну інфраструктуру страхового ринку.

6. Специфіка організації фінансів страховика полягає в:

- а) отриманні коштів авансом і можливості організації через це інвестиційної діяльності;
- б) відсутня будь-яка специфіка в організації фінансів страхової компанії;
- в) отриманий від страхової діяльності прибуток може бути розподілено між власниками компанії;
- г) фінансова і інвестиційна діяльність страховика є об'єктом державного нагляду;
- д) організації державного нагляду за реєстрацією страхової компанії і ліцензуванням страхової діяльності.

7. Відповідно до діючого законодавства, страхові компанії

можна класифікувати:

- а) компанії зі страхування життя і інші компанії (які не виконують операції зі страхування життя);
- б) кептивні компанії та компанії з “псевдострахування”;
- в) компанії зі страхування життя, майнового страхування та страхування відповідальності;
- г) компанії зі страхування життя і компанії з ризикового страхування;
- д) немає правильної відповіді.

8. Яку проблему в розвитку страхового ринку України можна визначити як пріоритетну:

- а) наявність великої кількості страхових компаній та необхідність цю кількість скорочувати;
- б) використання на ринку праці неосвічених страхових агентів;
- в) недосконалість існуючої системи державного нагляду за страховою діяльністю;
- г) відсутність в суспільстві страхової культури та низька активність страховиків і державних органів щодо її формування;
- д) відсутність належної кількості страхових брокерів.

9. Система навчання працівників страхової галузі в Україні є:

- а) ефективною;
- б) неефективною;
- в) ефективною лише в державних закладах освіти або при органах державної влади;
- г) ефективна лише в корпоративних структурах приватних страхових колишній;
- д) поняття "система навчання працівників страхової галузі" в Україні взагалі відсутня.

10. Розвиток страхового менеджменту є справою:

- а) державних органів нагляду за страховою діяльністю;
- б) власників страхових компаній;
- в) власників, менеджменту страхових компаній;
- г) усіх учасників страхового ринку;
- д) відсутня правильна відповідь.

ТЕМА 2. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, СТРУКТУРА Й ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

1. Фінансові ресурси страховика - це:

- а) наявні у компанії грошові фонди, що формуються з різних джерел (власні кошти, залучені кошти - кошти страхувальників, кредитні кошти);
- б) грошові кошти на рахунках в банку і в касі компанії;
- в) грошові кошти, поточні і довгострокові фінансові інвестиції;
- г) власний капітал страхової компанії і кошти страхових резервів;
- д) активи і пасиви страхової компанії.

2. Критерієм ефективності використання того чи іншого ресурсу страховика є:

- а) розмір отриманого чистого прибутку компанії;
- б) негативне співвідношення між отриманим від використання ресурсу результатом і здійсненими для залучення ресурсу витратами;
- в) підвищення розміру заробітної плати працівників;
- г) зростання дивідендів отримуваних власниками страхової компанії;
- д) позитивне співвідношення між отриманим від використання ресурсу результатом і здійсненими для залучення ресурсу витратами.

3. Процес створення страхової компанії передбачає:

- а) два етапи; формування юридичної особи і надання їй статусу страховика;
- б) ліцензування майбутньої страхової компанії;
- в) формування статутного капіталу у виключно грошовій формі;
- г) формування статутного капіталу і штату працівників;
- д) формування юридичної особи, набору штатних працівників і страхових посередників.

4. Страхова компанія в Україні може бути створена у формі:

- а) відкритого акціонерного товариства;
- б) закритого акціонерного товариства і товариства з обмеженою відповідальністю;

- в) товариства з обмеженою відповідальністю;
- г) товариства з обмеженою відповідальністю, закритого і відкритого акціонерного товариства;
- д) товариства з обмеженою відповідальністю, повного та відкритого акціонерного товариства.

5. До формування статутних капіталів страхових компаній ставляться наступні вимоги:

- а) мінімальний розмір статутного капіталу компаній зі страхування життя 1 млн. євро, ризикових компаній 1,5 млн. євро;
- б) мінімальний розмір статутного капіталу компаній зі страхування життя 1,5 млн. євро, ризикових компаній 1 млн. євро;
- в) мінімальний розмір статутного капіталу компаній зі страхування життя 1,5 млн. євро, ризикових компаній 1 млн. євро, учасників страховика має бути не менше п'яти;
- г) мінімальний розмір статутного капіталу компаній зі страхування життя 1,5 млн. євро, ризикових компаній 1 млн. євро, учасників страховика має бути не менше трьох;
- д) не існує спеціальних вимог до формування статутних капіталів страховиків.

6. Статутний капітал страховика має бути:

- а) сплачений виключно в грошовій формі;
- б) сформований у будь-якій формі, але має відповідати мінімальним нормативам до його величини;
- в) сформований за рахунок цінних паперів держави за їх номінальною вартістю;
- г) сплачений в грошовій формі, але допускається внесення цінних паперів в сумі, що не перевищує 25 % мінімального статутного капіталу;
- д) сплачений в грошовій формі, але допускається внесення цінних паперів в сумі, що не перевищує 50 % мінімального статутного капіталу.

7. Філія страховика - це:

- а) структурний підрозділ, який може займатися усіма операціями (включаючи інвестиційні та фінансові);
- б) відокремлений підрозділ, що не є юридичною особою, але може мати відокремлений баланс та займатися страховою діяльністю;
- в) структурний підрозділ страховика, який виконує виключно представницькі функції;

г) структурний підрозділ, який займається агентською діяльністю та падає консультації зі страхових операцій, - які проводить головний офіс страховика;

д) структурний підрозділ, який займається рекламою, консультаціями, представницькою діяльністю і в окремих випадках реалізацією страхових послуг.

8. Представництво страховика - це:

а) відокремлений підрозділ страховика, який не є юридичною особою, але має права безпосередньо продавати страхові поліси, а також здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність;

б) відокремлений підрозділ страховика, який не є юридичною особою, і не має права безпосередньо продавати страхові поліси, а також здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність;

в) точка продажу страхових полісів;

г) структурний підрозділ, який займається врегулюванням страхових збитків;

д) структурний підрозділ, який може займатися усіма операціями (включаючи інвестиційні та фінансові).

9. Мотивація персоналу страхової компанії повинна ґрунтуватися:

а) на основі справедливої грошової винагороди усіх працівників;

б) на оптимальному сполученні матеріальних і нематеріальних форм і методів оплати праці;

в) врахуванні індивідуальні особливості працівників, змісту і умов їх професійної діяльності;

г) на основі можливості постійно навчатися;

д) на основі можливості кар'єрного зростання.

10. Яка система управління філією страхової організації є більш ефективною (з врахуванням сучасних реалій розвитку страхового і фінансового ринків)?:

а) централізована;

б) децентралізована;

в) централізовано-децентралізована;

г) регіональна;

д) правильна відповідь відсутня.

ТЕМА 3. ПЛАНУВАННЯ У СТРАХОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1. На якому принципі будується стратегічний менеджмент страхової компанії?

- а) на принципі підтримки ліквідності;
- б) на принципі централізації;
- в) на принципі функціонуючого суб'єкта;
- г) на принципі контролю менеджменту з боку власників;
- д) на принципі розподілу функцій управління.

2. Що може бути фактором конкурентної переваги страхової компанії з точки зору реалізації стратегії?

- а) високий, порівняно з конкурентами, фінансовий потенціал;
- б) злагоджена команда працівників, які ознайомлені зі стратегічними цілями і розуміють їх;
- в) налагоджені неформальні зв'язки керівництва або власників з державними органами управління і контролю;
- г) відома торгівельна марка;
- д) усі відповіді правильні.

3. Диференціація видів стратегій розвитку компанії передбачає розподіл стратегій на:

- а) фінансову і ринкову;
- б) фінансову, ринкову і окремих бізнес-одиниць;
- в) корпоративну, функціональну, окремих бізнес-одиниць;
- г) корпоративну, фінансову, окремих бізнес-одиниць;
- д) корпоративну, маркетингову, окремих бізнес-одиниць.

4. Корпоративна стратегія страховика охоплює такі питання:

- а) вибір видів страхування;
- б) шляхи забезпечення довгострокових конкурентних переваг компанії на відповідних сегментах страхового ринку;
- в) різні форми конгломератної реорганізації (злиття, поглинання) та розподіл основних ресурсів;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

5. До числа основних функціональних стратегій належать:

- а) маркетингова, страхових послуг, фінансова, персоналу,

інноваційна;

б) корпоративна, ринкова, страхових послуг, фінансова, маркетингова;

в) страхових послуг, фінансова, персоналу, інноваційна, •\ корпоративна;

г) реорганізаційна, структурна, фінансова, ринкова, страхових послуг;

д) усі відповіді правильні.

6. Елементом місії страхової компанії виступає:

а) кінцева мета її діяльності - отримання прибутку;

б) потреби споживачів в послугах, які будуть пропонуватися компанії;

в) сукупність стратегій страхової компанії;

г) бачення її розвитку на найближчу перспективу;

д) усі відповіді правильні.

7. Елементом місії страхової компанії виступає:

а) формування потреби в фінансових ресурсах компанії;

б) об'єкт обслуговування ~ сегмент ринку, на якому працюватиме компанія;

в) сукупність бізнес-напрямків страхової компанії;

г) завдання її розвитку на найближчу перспективу;

д) усі відповіді правильні.

8. Елементом місії страхової компанії виступає:

а) формування страхового портфелю компанії;

б) формування інвестиційного портфелю компанії;

в) сукупність внутрішніх бізнес-процесів страхової компанії;

г) комплекс дій, технологій та знань, за рахунок яких компанія має створювати споживчу вартість і за рахунок чого має забезпечувати потреби своїх клієнтів.

д) усі відповіді правильні.

9. Елементами бачення розвитку страхової компанії

є:

а) зміни в сегменті страхового ринку та їх вплив на розвиток компанії;

б) зміни потреб споживачів, які компанії необхідно враховувати при розробці нових страхових послуг;

в) поява нових сегментів ринку, які компанія може освоїти;

г) формування позитивного іміджу компанії в період усього її

існування;

д) усі відповіді правильні.

10. *Складовими стратегічного PEST-аналізу є:*

а) політико-правове, економічне, соціокультурне, технологічне середовище;

б) інвестиційна, операційна, фінансова стратегії страховика;

в) стратегія страхової компанії скоригована на очікувані зміни в економіці;

г) ринкова стратегія страхової компанії;

д) усі відповіді правильні.

ТЕМА 4. КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1. *Страхова премія розраховується за формулою:*

а) Страхова премія = Страхова сума * Страховий тариф;

б) Страхова премія = Вартість об'єкту страхування * Страховий тариф;

в) Страхова премія = Страхова сума * Страховий тариф;

г) Страхова премія = Викупна сума * Страховий тариф;

д) Страхова премія = Страхова сума * Страховий тариф *100.

2. *Доходи від інвестиційної діяльності є:*

а) первинними доходами страховика;

б) похідними від первинних доходів страховика;

в) другорядними доходами страховика;

г) першочерговими доходами страховика;

д) немає правильної відповіді.

3. *Аквізиторські витрати страховика - це:*

а) витрати, пов'язані із залученням нових страхувальників, укладенням нових договорів страхування;

б) витрати, пов'язані з оцінкою ризиків при прийнятті їх на страхування;

в) витрати страховика, пов'язані з врегулюванням збитків;

г) витрати страховика, пов'язані з виплатою страхових сум і страхових відшкодувань;

д) витрати, пов'язані з обслуговуванням грошового обігу страхової компанії.

4. Інкасаційні витрати страхової компанії - це витрати:

- а) пов'язані з оцінкою ризиків при прийнятті їх на страхування;
- б) пов'язані із обслуговуванням готівкового обігу страхових премій;
- в) на утримання офісу страхової компанії;
- г) пов'язані з впровадження в діяльність страхової компанії Vaпсаіnssurance;
- д) пов'язані з врегулюванням страхових претензій.

5. Ліквідаційні витрати страхової компанії - це витрати:

- а) пов'язані з ліквідацією страховика при оголошенні його банкрутом;
- б) із урегулювання збитків;
- в) пов'язані з укладенням нових договорів страхування;
- г) пов'язані з ліквідацією філій страховика при проведенні реструктуризації;
- д) на формування резервів для майбутніх страхових виплат.

6. Норматив витрат з обов'язкового особистого страхування складає:

- а) 20 % розміру страхового тарифу;
- б) 15 % розміру страхового тарифу;
- в) 25 % розміру страхового тарифу;
- г) 30 % розміру страхового тарифу;
- д) 10 % розміру страхового тарифу.

7. Норматив витрат з обов'язкового страхування майна та відповідальності складає:

- а) 25 % розміру страхового тарифу;
- б) 15 % розміру страхового тарифу;
- в) 20 % розміру страхового тарифу;
- г) 30 % розміру страхового тарифу;
- д) 10 % розміру страхового тарифу.

8. Заробленою премією є:

- а) премія, отримана від страхувальника в звітному періоді;
- б) премія, яка залишається у страховика по закінченні терміну дії договору, якщо за ним не було виплат страхового відшкодування;

- в) премія, отримана за договорами перестраховання;
- г) премія, забезпечена договором перестраховання;
- д) премія, за рахунок якої формуються страхові резерви.

9. Зароблена страхова премія розраховується за формулою:

- а) $ЗП = (РНП_{\text{поч.}} - ЧП_{\text{поч.}}) + (СП - ПП) - (РНП_{\text{кін.}} - ЧП_{\text{кін.}})$;
- б) $ЗП = (СП - ПП) - (РНП_{\text{кін.}} - ЧП_{\text{кін.}})$;
- в) $ЗП = (РНП_{\text{поч.}} - ЧП_{\text{поч.}}) + (СП - ПП)$;
- г) $ЗП = (РНП_{\text{поч.}} - ЧП_{\text{поч.}}) + (СП - ЧП) - (РНП_{\text{кін.}} - ЧП_{\text{кін.}})$;
- д) $ЗП = (РНП_{\text{поч.}} - ЧП_{\text{поч.}}) + (СП - ПП) - (РНП_{\text{кін.}} - ЧП_{\text{кін.}})$;

10. Ставка податку на прибуток компаній, які здійснюють страхування життя дорівнює:

- а) 0%;
- б) 3 %;
- в) 6 %;
- г) 0 %, але договір має бути укладений на термін, не менше ніж 10 років;
- д) 3 %, але договір має бути укладений на термін, не менше ніж 10 років.

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ

1. До заходів стратегічного маркетингу відносять:

- а) дослідження страхового ринку та його сегментацію;
- б) аналіз поточного стану реалізації страхових послуг;
- в) професійну підготовку фахівців та страхових посередників;
- г) організацію проведення рекламних заходів і зв'язків з громадськістю;
- д) усі відповіді правильні.

2. До заходів оперативного маркетингу відносять:

- а) дослідження страхового ринку та його сегментацію;
- б) визначення індикативних показників страхової продукції;
- в) розробку пропозицій та проектів щодо стратегії подальшого розвитку страховика;

г) організацію проведення рекламних заходів і зв'язків з громадськістю;

д) усі відповіді правильні.

3. До завдань організаційного маркетингу належать:

а) моніторинг організаційних взаємозв'язків у структурі страхової компанії;

б) підвищення ефективності взаємодії структурних підрозділів страховика;

в) упровадження заходів щодо зміцнення корпоративної культури персоналу страховика;

г) усі відповіді правильні;

д) усі відповіді неправильні.

4. Маркетингова політика страховика може бути:

а) орієнтована на вибір потенційного страхувальника;

б) орієнтована на окремі види страхування чи групи страхових продуктів;

в) орієнтована відносно конкретних каналів реалізації страхових послуг;

г) немає правильної відповіді;

д) усі відповіді правильні.

5. Страхове поле в маркетингових дослідженнях - це:

а) клієнти страхової компанії;

б) фактичні або потенційні клієнти страхової компанії;

в) фактичні або потенційні клієнти страхової компанії та об'єкти, які можна застрахувати;

г) кількість страхових продуктів, які може пропонувати компанія страхувальникам;

д) напрямки страхування за видами страхових послуг.

6. В процесі маркетингових досліджень маркетинговий відділ проводить дослідження в напрямках:

а) визначення необхідної кількості штатних працівників компанії;

б) дослідження ситуації на ринку, дій конкурентів;

в) оцінки коштів, необхідних для здійснення страхових виплат компанії;

г) усі відповіді правильні;

д) немає правильної відповіді.

7. В процесі маркетингових досліджень

маркетинговий відділ проводить дослідження в таких напрямках:

- а) аналіз стану і тенденцій економічної ситуації серед потенційних страхувальників;
- б) оцінка потенціалу працівників і страхових агентів компанії;
- в) формування престижу компанії серед клієнтів;
- г) усі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді.

8. Bancainssurance - це:

- а) співпраця банків і страхових компаній в різних напрямках (здебільшого щодо сумісної реалізації своїх послуг);
- б) формування каналу з використанням банків і страховиків для виведення коштів з під оподаткування;
- в) забезпечення ефективної роботи банків на страховому ринку;
- г) усі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді.

9. Непряма реклама страхових послуг - це:

- а) реклама, яка надається страховику банком в процесі Bancainssurance;
- б) реклама, яка надається агентами страхових компаній;
- в) реклама, яка надається страховими брокерами;
- г) реклама, яка надається страхувальниками, які отримали страхове відшкодування в компанії;
- д) усі відповіді є правильними.

10. Bancainssurance забезпечує:

- а) збільшення надходження страхових премій і збільшення продажу послуг банку;
- б) збільшення надходження страхових премій і збільшення продажу послуг банку;
- в) отримання комісійної винагороди банком за реалізацію страхових послуг;
- г) усі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ ВІДБОРОМ РИЗИКІВ

1. 3 точки зору управління ризиками, в страхуванні ризиком можна назвати:

- а) невизначеність, яку можна оцінити кількісно;
- б) будь-яку невизначену ситуацію, яка може викликати збитки;
- в) невизначеність, яку не можна оцінити за математичними і статистичними методами;
- г) невизначеність, яку можна оцінити виключно експертним шляхом;

д) усі відповіді правильні.

2. Антропогенні ризики - це ризики, які:

- а) характеризуються катастрофічними збитками;
- б) виникають лише внаслідок різноманітної господарської та науково-технічної діяльності людей;
- в) характеризуються неможливістю передбачення;
- г) усі відповіді є правильними;
- д) немає правильної відповіді.

3. За кількісними параметрами ризики класифікують:

- а) катастрофічні, великі, середні, малі та незначні ризики;
- б) великі і масові;
- в) катастрофічні, великі, середні, малі;
- г) усі відповіді є правильними;
- д) немає правильної відповіді.

4. Спекулятивний ризик - це:

- а) ризик, реалізація якого може забезпечити прибуток, відсутність прибутку, збиток;
- б) ризик, реалізація якого може забезпечити прибуток або збиток;
- в) ризик, реалізація якого може забезпечити прибуток або нульовий результат;
- г) усі відповіді є правильними;
- д) немає правильної відповіді.

5. Чистий ризик - це:

- а) ризик, реалізація якого не може забезпечити відсутність прибутку;
- б) ризик, реалізація якого може забезпечити збиток або його

відсутність;

в) ризик, реалізація якого може забезпечити прибуток або нульовий результат;

г) усі відповіді є правильними;

д) немає правильної відповіді.

6. *Андеррайтингом називають:*

а) процес оцінки ризику при прийнятті його на страхування;

б) процес управління ризиком;

в) процес врегулювання збитків при настанні страхового випадку;

г) процес обрахунку витрат на страхування;

д) процес передачі ризику в перестраховання.

7. *Актуарні розрахунки - це:*

а) визначений в цифровому форматі процес управління ризиком;

б) процес, у ході якого визначаються витрати, необхідні на страхування даного об'єкта;

в) обрахунок планового прибутку страхової компанії;

г) усі відповіді правильні;

д) немає правильної відповіді.

8. *Форма, у якій обчислені витрати на проведення певного виду страхування, називається:*

а) лімітом відповідальності страховика за прямилі страхуванням;

б) страховою (актуарною) калькуляцією;

в) звітом про витрати страховика;

г) звітом про доходи і витрати страховика;

д) андеррайтинговим звітом страхової компанії.

9. *Страхова угода - це:*

а) усний або письмовий договір, укладений між страховиком і страхувальником;

б) письмовий або усний договір між страховиком і страхувальником, в якому вказуються права і обов'язки сторін, об'єкт страхування, плата за страхування, спеціальні умови і т. і.;

в) письмовий договір між страховиком і страхувальником, в якому вказуються права і обов'язки сторін, об'єкт страхування, плата за страхування, спеціальні умови і т. і.;

г) усі відповіді правильні;

д) немає правильної відповіді.

10. Договір страхування вважається недійсним у випадках:

- а) передбачених Цивільним кодексом України;
- б) коли його укладено після страхового випадку;
- в) якщо об'єктом договору страхування є майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили;
- г) якщо його укладено після страхового випадку;
- д) усі відповіді є правильними.

ТЕМА 7. УРЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВИХ ПРЕТЕНЗІЙ

1. Страхова претензія - це:

- а) ситуація, за якої має місце настання страхового випадку;
- б) ситуація, за якої страхова компанія отримала повідомлення від страхувальника про настання страхового випадку і вимогу заплатити страхове відшкодування;
- в) вимога страховика щодо перестраховика про компенсацію збитків за договором перестрашування;
- г) усі відповіді є правильними;
- д) немає правильної відповіді.

2. Використання механізму касового збитку - це:

- а) сума встановленого розміру збитку, за перевищення якого перестраховик зобов'язаний сплатити свою частку страхового відшкодування перестраховальнику раніше, ніж той виплатить страхове відшкодування;
- б) понаднормативний збиток перестраховика;
- в) розподіл відповідальності між цедентом і цесіонарієм щодо врегулювання страхових претензій;
- г) резервування коштів для здійснення виплат за страховою претензією;
- д) забезпечення авансової оплати частки страхової претензії.

3. Прийняття заяви на виплату страхового відшкодування передбачає такі дії страховика:

- а) автоматичну виплату страхового відшкодування негайно;

- б) виплату страхового відшкодування впродовж 15 днів;
- в) формування комісії щодо оцінки збитків і розслідування страхового випадку;
- г) формування комісії щодо оцінки збитків і розслідування страхового випадку або автоматичну виплату в залежності від розміру збитку;
- д) усі відповіді є правильними.

4. Аварійний комісар - це:

- а) особа, яка займається оцінкою ризиків при прийнятті їх па страхування;
- б) особа, яка займається визначенням причин настання страхового випадку та оцінкою завданих збитків;
- в) особа, уповноважена органами Нагляду за страховою діяльністю щодо проведення страхових розслідувань;
- г) особа, яка займається проведенням актуарних розрахунків;
- д) особа, яка займається регресними позовами до осіб, винних у настанні страхового випадку.

5. Під страховим аси́стансом розуміють:

- а) медичну, технічну, юридичну допомогу при настанні страхового випадку;
- б) діяльність страховика з управління послугами медичного страхування;
- в) сумісну роботу декількох страховиків, коли одна компанія виступає головною, а решта - асистуючими;
- г) сучасну технологію, яка застосовується в медичному страхуванні;
- д) усі відповіді є правильними.

6. Врегулювання претензій в рамках аси́станс-послуги відрізняється від інших видів страхування тим, що:

- а) надання послуги передуює проведенню розслідування та компенсації збитків;
- б) збитки компенсуються аси́станс-компанією;
- в) збитки компенсуються аси́станс-провайдером;
- г) усі відповіді є правильними;
- д) немає правильної відповіді.

7. Переважна більшість експертів зі страхування вказують на те, що основною проблемою у відносинах між перестраховальниками і перестраховиками є:

а) неврегульованість питання про термін виплати перестраховиком за наявності усіх необхідних документів для страхової виплати;

б) відсутність Закону України "Про перестраховання", в якому мали б чітко бути врегульовані усі протиріччя;

в) існуюча практика, за якої страховик компенсує початкові збитки сам, а лише потім може вимагати компенсації від перестраховика;

г) усі відповіді є правильними;

д) немає правильної відповіді.

8. Завданнями служби врегулювання претензій страхової компанії є:

а) перевірка заяв страхувальників про настання страхових випадків;

б) оцінка причин настання страхового випадку і достовірності поданих фактів;

в) вивчення, страхових актів (сертифікатів) щодо правильності їх формального заповнення;

г) усі відповіді є правильними;

д) немає правильної відповіді.

9. Суброгація - це:

а) право страховика вимагати від страхувальника додаткові кошти у випадках, передбачених договором страхування;

б) право страховика вимагати компенсації від особи, винної в настанні страхового випадку;

в) право страховика вимагати компенсації від перестрахована при настанні страхового випадку, за яким укладався договір перестраховання;

г) право страховика вимагати кошти у Моторного транспортного страхового бюро України;

д) право страхувальника на отримання від страховика неустойки за вчасно нездійснену виплату страхового відшкодування.

10. Аварійний акт (сертифікат) - це:

а) документ, в якому вказуються обставини настання страхового випадку;

б) документ, який засвідчує участь аварійного комісара у врегулюванні страхової претензії;

в) документ, який містить початкову інформацію про суму

- збитку за страховим випадком;
 г) усі відповіді є правильними;
 д) немає правильної відповіді.

ТЕМА 8. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СТРАХОВИКА

1. *Платоспроможність страхової компанії - це:*

- а) забезпечення її грошовими коштами;
 б) здатність компанії виконувати свої зобов'язання;
 в) здатність страхової компанії оплачувати як вже пред'явлені зобов'язання, так і ті, за якими термін виконання ще не наступив;
 г) ліквідність страхової компанії;
 д) здатність страхової компанії оплачувати ще не пред'явлені страхові і нестрахові зобов'язання.

2. *Ліквідність страхової компанії - це:*

- а) забезпечення її грошовими коштами;
 б) здатність розраховуватися за терміновими зобов'язаннями за рахунок наявних активів;
 в) підхід до управління платоспроможністю;
 г) усі відповіді правильні;
 д) немає правильної відповіді.

3. *Нетто-активи страхової компанії - це:*

- а) активи, які не мають матеріальної форми;
 б) активи страховика звільнені від зобов'язань;
 в) активи страховика звільнені від зобов'язань за винятком нематеріальних активів;
 г) частка активів, до якої не входять неякісні і непрофільні активи;
 д) активи страховика за мінусом зобов'язань і непрофільних активів.

4. *Умови забезпечення платоспроможності страховика відповідно до вимог Закону України "Про страхування":*

- а) перевищення нормативного запасу платоспроможності над

фактичним і дотримання вимог мінімального статутного капіталу;

б) перевищення фактичного запасу над нормативним і дотримання вимог мінімального статутного капіталу;

в) відсутні чіткі вимоги;

г) застосовуються ті ж вимоги, що і в країнах ЄС;

д) відповідність коефіцієнтів ліквідності і достатності капіталу встановленим нормативам.

5. При розрахунку реальної вартості активів страховика повністю вилучаються:

а) непрофільні активи і дебіторська заборгованість;

б) нематеріальні активи і дебіторська заборгованість;

в) запаси і непрофільні активи;

г) нетто-активи;

д) нематеріальні активи і запаси.

6. Показник загальної платоспроможності страховика обчислюється за формулою:

а) $\text{Балансова вартість активів} / \text{Реальна вартість активів}$;

б) $\text{Балансова вартість активів} / \text{Нетто-активи}$;

в) $\text{Реальна вартість активів} / \text{Балансова вартість активів}$;

г) $\text{Реальна вартість активів} / \text{Нетто-активи}$;

д) $\text{Грошові кошти} / \text{Реальна вартість активів}$.

7. Норматив показника загальної платоспроможності страхової компанії:

а) не менше 0,7;

б) не більше 0,7;

в) не менше 0,8;

г) не більше 0,8;

д) норматив відсутній.

8. У яких компаній повинен бути підвищений рівень ліквідності:

а) у компаній зі страхування життя;

б) у ризикових компаній;

в) у кептивних компаній;

г) у універсальних компаній;

д) у компаній, які спеціалізуються на перестрахованні.

9. Якщо фінансовий ринок стабільний, термінову потребу в грошових коштах компанії можуть покривати за рахунок:

- а) емісії облігацій;
- б) випуску акцій;
- в) короткотермінового банківського кредиту;
- г) реалізації активів;
- д) усі відповіді правильні.

10. Якщо фінансовий ринок нестабільний, термінову потребу в грошових коштах компанії можуть покривати за рахунок:

- а) емісії облігацій;
- б) випуску акцій;
- в) короткотермінового банківського кредиту;
- г) реалізації активів;
- д) усі відповіді правильні.

ТЕМА 9. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ НАДІЙНІСТЮ СТРАХОВИКА

1. Фінансова стійкість (надійність) страховика - це:

- а) його здатність розраховуватися при настанні страхових випадків;
- б) його спроможність виконати страхові зобов'язання, прийняті за договорами страхування і перестраховування у випадку дії впливу несприятливих чинників;
- в) його забезпеченість страховими резервами;
- г) його забезпеченість грошовими коштами;
- д) усі відповіді правильні.

2. Фінансова надійність страховика відрізняється від платоспроможності:

- а) не відрізняється, оскільки ці поняття тотожні;
- б) відрізняється, оскільки платоспроможність є більш широким поняттям;
- в) фінансова надійність передбачає здатність страховика розраховуватися за будь-яких умов, а платоспроможність - за звичайних;
- г) платоспроможність передбачає здатність страховика

розраховуватися за будь-яких умов, а фінансова надійність ~ за звичайних;

д) немає правильної відповіді.

3. Факторами забезпечення фінансової надійності виступають:

а) сформовані страхові резерви, забезпечення власними коштами, наявність перестраховання;

б) наявність сплаченого грошами додаткового страхового резерву;

в) постійне зростання надходження страхових премій і здійснення страхових виплат;

г) виконання нормативів достатності капіталу і розміщення резервів;

д) усі відповіді є правильними.

4. Збалансований страховий портфель досягається:

а) поєднанням особистого, майнового страхування і страхування відповідальності;

б) у випадку, якщо один вид (напрямо) страхування не перевищує 50 % усіх надходжень страхових премій;

в) поєднанням в ньому більш безпечних і небезпечних видів страхування, які характеризуються частотою настання подій і величиною збитку;

г) неприйняттям на страхування небезпечних ризиків з великими страховими сумами;

д) усі відповіді є правильними.

5. Під страховим портфелем розуміють:

а) сукупність страхових премій і страхових виплат;

б) фактичну кількість застрахованих осіб та об'єктів або сукупність договорів страхування на певній території, на підприємстві, в організації;

в) забезпечення надходження страхових премій в терміни, передбачені в договорі страхування;

г) формування пакету замовлень на страхові послуги на наступний період;

д) усі відповіді є правильними.

6. Нормальний для українських умов рівень перестраховання коливається в межах:

а) 30 - 40 % від надходження страхових премій; .

- б) 20 - 30 % від надходження страхових премій;
- в) 5 - 50 % від надходження страхових премій;
- г) 0 - 70 % від надходження страхових премій;
- д) усі відповіді є правильними.

7. Система страхових резервів страховика формується під впливом таких факторів:

- а) нормативів державних органів нагляду за страховою діяльністю;
- б) інверсія циклу страхової організації;
- в) стійкість страхового портфелю та ризикова структура страхового портфелю;
- г) організаційна структура страхової компанії та її інвестиційна діяльність;
- д) усі відповіді є правильними.

8. Технічні резерви - це показник:

- а) який виражає грошову оцінку обов'язків страховика перед страхувальниками при настанні страхового випадку;
- б) який виражає грошову оцінку обов'язків страховика перед страхувальниками за страховими зобов'язаннями,
- в) такого терміну не існує;
- г) який відображає резерви, які формуються за страхуванням технічних ризиків;
- д) який відображає термінові резерви, які формуються при настанні страхового випадку.

9. Формула обрахунку обов'язкових резервів при страхуванні відповідальності за ядерну шкоду має вигляд:

- а) $P_k = P_n + 3_{пл}K - ПК$;
- б) $P_k = P_n + 3_{пл}K + ПК$;
- в) $P_k = P_n - 3_{пл}K - ПК$;
- г) $P_k = P_n + 3_{пл}K * ПК$;
- д) $P_k = P_n * 3_{пл}K - ПК$;

10. Резерви довгострокових зобов'язань при страхуванні життя складаються з:

- а) резерву збитків і резерву незароблених премій;
- б) резерву нетто-премій, резерву витрат на ведення справи, резерву бонусів;
- в) резерву катастроф та резерву коливань збитковості;

- г) резерву збитків, які відбулися, але не зафіксовані, та технічних резервів;
- д) грошових коштів та їх еквівалентів.

ТЕМА 10. ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ У СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

1. 3 позиції фінансового менеджменту, фінансова криза в страховій компанії - це:

- а) нездатність оплачувати роботу штатних працівників і страхових агентів;
- б) нездатність сформувати належні страхові резерви;
- в) нездатність здійснювати фінансове забезпечення страхових виплат і виплат за іншими (нестраховими) зобов'язаннями;
- г) формування портфелю зобов'язань, які страхова компанія виконати не може;
- д) усі відповіді є правильними.

2. До фінансової кризи в страховій компанії призводять:

- а) неправильно проведені актуарію розрахунки;
- б) помилки у виборі власного утримання при перестрахованні;
- в) ризикова політика інвестування коштів страхових резервів;
- г) усі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді.

3. Екзогенні фактори фінансової кризи - це:

- а) ті фактори, які не залежать від діяльності страхової компанії;
- б) ті фактори, які залежать від діяльності страхової компанії;
- в) помилки у формуванні страхового портфелю;
- г) помилки у формуванні інвестиційного портфелю;
- д) усі відповіді є правильними.

4. Ендогенні фактори фінансової кризи - це:

- а) ті фактори, які не залежать від діяльності страхової компанії;
- б) ті фактори, які залежать від діяльності страхової компанії;

- в) помилки у формуванні страхового портфелю;
- г) помилки у формуванні інвестиційного портфелю;
- д) усі відповіді є правильними.

5. Існують такі види фінансової кризи страхової компанії:

- а) криза, яка загрожує страховій компанії;
- б) криза, яка не загрожує страховій компанії;
- в) криза, яка не сумісна з подальшим існуванням страховика;
- г) стратегічна криза, криза прибутковості, криза ліквідності;
- д) корпоративна криза, грошова криза, інвестиційна криза.

6. Примусова санація страховика передбачає:

- а) перетворення його у страхового посередника;
- б) об'єднання страховика з більш сильною у фінансовому відношенні страховою компанією;
- в) залучення до числа учасників страховиків з іноземним капіталом;
- г) проведення комплексної перевірки фінансово-господарської діяльності страховика, в тому числі обов'язкової аудиторської перевірки;
- д) усі відповіді є правильними.

7. Реорганізація страховика за рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг в Україні передбачає:

- а) визначення Державною комісією управляючої особи, яка проводитиме управління компанією під час її реорганізації;
- б) прийняття рішення про ліквідацію страховика;
- в) встановлення заборони на вільне користування майном страховика;
- г) об'єднання кількох страховиків із визначенням порядку передачі страхових зобов'язань за умови погодження на це власників страховиків;
- д) усі відповіді є правильними.

8. Згідно з законодавством України про банкрутство, існують наступні особливості проведення банкрутства страховиків:

- а) банкрутству обов'язково має передувати санація та реорганізація страховика;
- б) учасником провадження у справі про банкрутство виз-

нається Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг в Україні;

в) справу про банкрутство веде Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг в Україні;

г) правонаступництво за зобов'язаннями страховика-банк-рота приймає Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг в Україні;

д) усі відповіді є правильніші.

9. Для запобігання стану неплатоспроможності страховика Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг в Україні має право:

а) одержувати в установленому порядку фінансову звітність страховиків;

б) розроблювати методичні і нормативні документи;

в) проводити аналіз додержання страхового законодавства;

г) забезпечувати проведення актуарних розрахунків;

д) усі відповіді є правильними.

10. Основною особливістю проведення санації страхових компаній виступає:

а) необхідність знайти додаткові фінансові ресурси;

б) скоригувати і зробити більш безпечним страховий портфель;

в) забезпечити реалізацію зайвих активів;

г) забезпечити такий стан, коли страхова компанія зможе безперебійно розраховуватися зі страхувальниками;

д) усі відповіді є правильними.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Порівняльний аналіз принципів державного регулювання страхової галузі в Україні і за кордоном.
2. Тенденції розвитку страхових компаній у сучасній економіці.
3. Діяльність об'єднань страховиків в Україні.
4. Роль та діяльність страхових помередників на страховому ринку
5. Можливості і загрози розвитку страхового ринку України в контексті інтеграції в світовий економічний простір.
6. Використання послуг із страхування в системі «Зелена картка».
7. Іноземна практика обов'язкового страхування.
8. Механізм роботи державних і недержавних фондів пенсійного страхування.
9. Страховий менеджмент в банківському секторі (bank assurance)/
10. Страховий менеджмент будівельних проєктів.
11. Мета створення і механізм функціонування кептивних страхових компаній.
12. Страхові компанії у ролі інвесторів: функції, можливості, регулювання.
13. Регулювання фінансової стійкості та платоспроможності страховиків.
14. Формування страхового портфеля: баланс диверсифікації і спеціалізації.
15. Маркетинг в страховій компанії: основні принципи і проблеми в українському підприємстві.
16. Конкурентні стратегії страховика в українській економіці.
17. Вдосконалення процесу стратегічного управління страхової компанії.
18. Методи оцінки вартості страховика при стратегічному аналізі.
19. Напрями покращення інвестиційної політики страхової компанії.
20. Види та особливості формування фінансових потіків страховика.
21. Порівняльний аналіз системи оподаткування страхових організацій в Україні та країнах Європи.
22. Особливості ризик-менеджменту страховика.
23. Види моделей оптимізації інвестиційного доходу страховика.
24. Основні суб'єкти світового ринку страхування.
25. Порівняльний аналіз методологічних підходів до аналізу фінансового стану та розвитку страховика.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ТЕОРІЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Предмет і завдання дисципліни «Страховий менеджмент»
2. Особливості страхування як підприємницької діяльності в умовах глобальної економіки
3. Інфраструктура страхового ринку України та особливості його розвитку на сучасному етапі
4. Завдання з розвитку і удосконалення страхового менеджменту в Україні.
5. Склад і оцінка наявного ресурсного потенціалу страховика та ефективності його використання
6. Умови створення, реєстрації страхових компаній та організація управління ними
7. Особливості кадрового забезпечення страхових компаній та системи мотивації персоналу страховиків
8. Зміст, складові та система стратегічного управління страховою організацією
9. Процес стратегічного планування в страховій компанії з врахуванням чинників зовнішнього економічного середовища.
10. Впровадження в діяльність українських страхових компаній управління на основі збалансованої системи показників
11. Внішні бізнес-процеси як елемент стратегічного управління страховою компанією
12. Організація комунікаційного менеджменту на підприємстві
13. Інформаційно – комунікаційний менеджмент: поняття і типологія
14. Задачі, функції та особливості організації маркетингової діяльності в страховій компанії
15. Система розробки та продажу страхових послуг
16. Управління рекламною діяльністю страхової компанії
17. Управління відносинами страховика зі страховими посередниками
18. Bancassurance як специфічний канал реалізації страхових послуг.
19. Поняття ризиків на страхування та їх класифікація
20. Оцінка ризиків при прийнятті їх на страхування (андерайтинг)
21. Основи і організація актуарних розрахунків, основні показники
22. Укладення страхових договорів та контроль за їх виконанням

23. Служба урегулювання претензій, її завдання та місце в страховій компанії
24. Спеціальні види урегулювання страхових претензій
25. Теоретичні положення щодо організації грошових потоків страхової компанії та оцінка їх ефективності
26. Особливості управління грошовими потоками від фінансової та інвестиційної діяльності страховика
27. Визначення фінансової надійності страхової компанії та фактори, що її забезпечують
28. Управління страховим портфелем страхової компанії
29. Управління формуванням і розміщенням страхових резервів
30. Управління розміщенням страхових резервів
31. Управління пере страховими операціями
32. Фінансовий моніторинг: його суб'єкти та підрозділи
33. Основні засади здійснення фінансового моніторингу страховими компаніями

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. / В. Й. Плиса; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 377 с.
2. Страховий менеджмент : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [С. С. Осадець та ін.]; за наук. ред., д-ра екон. наук, проф. С. С. Осадця ; 30 Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». - К. : КНЕУ, 2011. - 333 с.
3. Страховий менеджмент : навч. посіб. / Куцик П. О. [та ін.]; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 243 с.
4. Сокиринська І. Г. Журавльова Т.О. , Аберніхіна І.Г. С 89 Страховий менеджмент. Навчальний посібник./ І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - с. 301
5. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський

національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.

6. Говорушко, Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. К. : Центр учбової літератури, 2012. 168 с.

7. Баранов А.Л. Фінанси страхових організацій. Практикум: навч. посіб. / А.Л. Баранов, О.В. Баранова. К.: КНЕУ, 2012. 215 с.

8. Козьменко О.В., Козьменко С.М., Васильєва Т.А. Нові вектори розвитку страхового ринку України: Монографія / Керівник авт. проекту д-р екон. наук., проф. О.В. Козьменко. Суми: Університетська книга, 2012. 320 с.

9. Никулина, Н. Н. Страховой менеджмент : учебное пособие / Н. Н. Никулина, Н. Д. Эриашвили. М. :ЮНИТИ-ДАНА, 2011. 703 с.

10. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях: монографія / І. Л. Литовченко, .В. Рулінська, Л.В. Новошинська, В.Г.Баранова. Одеса : ИНВАЦ, 2014. 280 с.

11. Стратегічне управління страховою компанією : кол.моногр. / В.М. Фурман, О. Ф. Філонюк, М. П. Ніколенко та ін. ; наук ред та кер. кол. авт. д-р екон. наук В. М. Фурман. К. : КНЕУ, 2008. 440 с.

12. Страхова справа. : підручник / О. Д. Вовчак. Київ : Знання, 2011. 391с.

13. Страховий менеджмент: підручник / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. К.: КНЕУ, 2011. 333 с.

14. Страхування в запитаннях і відповідях. Долгошея Н.О. Навч.посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 318 с. 102

15. Супрун А.А., Супрун Н.В. Страховий менеджмент. Навч. посіб. / А.А. Супрун, Н.В. Супрун. Львів: Магнолія, 2010. 300 с.

16. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій для студентів спеціальності 7.03050801, 8.03050801«Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Л. В. Шірінян. -К.: НУХТ, 2014. 143 с.

17. Алескерова Ю. В. Страховий менеджмент: підручник / Ю.В. Алескерова, І.Ю. Салькова, Л.І. Федоришина. Вінниця: ВНАУ, 2019. – 295 с.

Додаткова література:

21. Borysiuk O., Datsyuk-Tomchuk M., Lipovska-Makovetska N. Problems of development of insurance of market in modern conditions: Collection of scientific articles. Actual scientific research, Rome, Italy. 2018. p.111-113.

22. Баранов, А. Л. Ідентифікація страхових ризиків та її значення для управління страховим портфелем. Фінанси України. 2011. № 8. С. 115-124.

23. Борисюк О. В. Андеррайтинг як фактор забезпечення фінансової стійкості страховиків та важливий елемент страхового менеджменту. Економіка та суспільство. Випуск №20/2019 с. 604-609.

24. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Проблеми розвитку страхування життя в умовах нестабільного фінансового середовища. Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки. Випуск Том 1 № 17, 2019. с. 100-106.

25. Борисюк О. В., Стащук О. В. Оцінка фінансової безпеки страхових компаній в сучасних умовах. Інноваційні, фінансові та технічні аспекти діяльності підприємств: колективна монографія / Л.М. Савчук, Марія Фіс. Дніпро: Пороги, 2017. с.313-326.

26. Борисюк О.В. Дистрибуція страхових продуктів як важливий елемент страхового менеджменту. Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки. Випуск №2(14), 2018р. С.131-137.

27. Борисюк О.В. Оцінка основних показників фінансової безпеки вітчизняного страхового ринку в сучасних умовах. Взаємодія банків та інших фінансових установ з підприємствами: теорія, методика і практична реальність: монографія / Л. І. Катан та Н. І. Демчук. Дніпро: Пороги, 2018. с.253-261. І

28. «4Р» маркетингу страхових компаній: монографія/ [Козьменко О.В., Козьменко С.М., Васильєва Т.А. та ін..] : кер.авт.кол. д.е.н., проф. О.В.Козьменко.- Суми: Університетська книга, 2014.- 432с.

29. Алескерова Ю. В., Астапкевич А. О.Фінансовий контроль за страховими компаніями /Алескерова Ю. В.,Астапкевич А. О// [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://repository.vsau.org/repository/getfile.php/20359.pdf>

Інтернет ресурси

30. Ліга страхових організацій. Офіційний сайт. URL: <http://uainsur.com/>.
31. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
32. Моторне (транспортне) страхове бюро України. URL: <http://www.mtsbu.kiev.ua/>.
33. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
34. Форіншурер - Інтернет-журнал про страхування. Офіційний сайт. URL : <http://forinsurer.com/>.
35. Про страхування : [закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>
36. Статистика страхового ринку України. Режим доступу : <https://forinsurer.com/stat>
37. Страхові компанії України. Режим доступу <https://forinsurer.com/links/insurancenon>